

АНУЛЮВАННЯ СВІДОЦТВА ПРО ПРАВО НА ЗАЙНЯТТЯ НОТАРІАЛЬНОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПРИВАТНИМ НОТАРІУСОМ ПРИ СУМІСНИЦТВІ АБО НЕЗБЕРЕЖЕННІ НОТАРІАЛЬНОЇ ТАЄМНИЦІ

*С. М. Маляренко,
приватний нотаріус
Київського міського
нотаріального округу*

Відповідно до підпункту «ж» п. 2 ч. 1 ст. 12 Закону України «Про нотаріат» [1] підставою для анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю (далі – Свідоцтво) є порушення приватним нотаріусом вимог, передбачених ч. 4 ст. 3, ч. 1 ст. 8 та ст. 9 Закону «Про нотаріат». Частина 4 ст. 3 названого Закону передбачає, що приватний нотаріус не може займатися підприємницькою діяльністю, адвокатською діяльністю, бути засновником адвокатських об'єднань, перебувати на державній службі або службі в органах місцевого самоврядування, у штаті інших юридичних осіб, а також виконувати іншу оплачувану роботу, крім викладацької, наукової і творчої діяльності.

Частиною 1 ст. 8 названого Закону передбачено поняття *нотаріальної таємниці*. Зокрема, для приватного нотаріуса існує заборона розголошення сукупності відомостей, отриманих під час вчинення нотаріальної дії або звернення до нього заінтересованої особи, в тому числі про особу, її майно, особисті майнові права і обов'язки тощо.

Статтею 9 Закону «Про нотаріат» передбачені обмеження для приватного нотаріуса у праві вчинення нотаріальних дій. Зокрема, приватний нотаріус не вправі вчиняти нотаріальні дії на своє ім'я і від свого імені, на ім'я і від імені свого чоловіка чи своєї дружини, його (її) та своїх родичів (батьків, дітей, онуків, діда, баби, братів, сестер), а також на ім'я і від імені працівників даної нотаріальної контори, працівників, які перебувають у трудових відносинах з приватним нотаріусом.

Отже пп. «ж» п. 2 ч. 1 ст. 12 Закону «Про нотаріат» передбачені три різнопланові, не пов'язані між собою, підстави анулювання Свідоцтва приватного нотаріуса. Такий підхід законодавця складний для сприйняття та аналізу правової норми. Але цей аналіз слід провести з тим, щоб виявити проблеми правозастосування та знайти шляхи їх вирішення.

У науковому світі даному питанню не приділяли належної уваги, і воно не стало предметом комплексних наукових досліджень в організації підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації приватних нотаріусів. Праці відомих авторів, зокрема В. В. Баранкової, В. М. Безчасного, В. В. Комарова, Л. К. Радзівської, С. Я. Фурси, містять низку системних положень і висновків, що опосередковано стосуються досліджуваної проблеми, чим створюють певні передумови для подальшого дослідження.

Таким чином, недостатня розробленість питання підстав анулювання Свідоцтва приватного нотаріуса зумовлюють **актуальність** цього дослідження. Його завдання полягає в спробі системного аналізу законодавчо встановлених підстав анулювання Свідоцтва приватного нотаріуса, а також у межах цього аналізу розгляд законодавства України, яким регулюється анулювання Свідоцтва приватного нотаріуса.

Метою цієї статті є дослідження національного законодавства щодо нотаріальної діяльності, інших нормативно-правових актів, що мають прямий чи опосередкований стосунок до анулювання Свідоцтва приватного нотаріуса, задля подальшого вдосконалення відповідних правових норм.

Аналіз норми про заборону на сумісництво свідчить про те, що для приватного нотаріуса заборонена будь-яка оплачувана робота крім

Розглядаються деякі підстави анулювання свідоцтва на право зайняття нотаріальною діяльністю. Аналізуючи приписи закону про заборону нотаріусу займатися іншою роботою, крім викладацької, наукової та творчої, авторка доводить непослідовність законодавця у цьому питанні, поверховість закону у визначенні кола осіб, щодо яких вчиняються нотаріальні дії, та обґрунтовує розмитість та неконкретність приписів щодо нотаріальної таємниці як підстави для анулювання свідоцтва на право зайняття нотаріальною діяльністю.

Ключові слова: анулювання свідоцтва, коло осіб, нотаріус, нотаріальна таємниця

викладацької, наукової та творчої. При цьому заборонена робота, що зафіксована у трудовій книжці чи договорі. Цей висновок ґрунтується на аналізі понять, вжитих у законі, а саме: «бути засновником», «бути на службі», «бути у штаті» тощо.

За логікою закону, приватний нотаріус може мати ліцензію на підприємницьку діяльність, посвідчення адвоката та бути зареєстрованим як підприємець або адвокат, але він не має права займатися «діяльністю», тобто вчиняти певні діяння як підприємець або адвокат. Що, звичайно, позбавлено логіки. Щоб уникнути цієї алогічності, забороняючи приватному нотаріусу будь-яку оплачувану роботу, крім викладацької, наукової та творчої, немає необхідності перераховувати ці види діяльності. В законі достатньо сказати: «нотаріус не може займатися будь-якою оплачуваною роботою, крім викладацької, наукової і творчої» і ця формула не викликатиме непорозуміння щодо того, що приватний нотаріус може, а чого не може робити.

Але, аналізуючи текст названої норми про несумісність діяльності приватного нотаріуса з іншими видами діяльності, виникає логічне запитання щодо природи цих заборон, яка їх мета, що хоче отримати держава, запроваджуючи ці заборони, і чи мала вона конституційне право їх запроваджувати. Можна зрозуміти такі заборони щодо представників державного апарату, суддів, прокурорів, народних депутатів та державних службовців, для яких сумісницька робота не повинна створювати конкуренцію основній, не повинна кидати жодної тіні на їх діяльність і таким чином не підривати авторитет державного апарату. Однак приватний нотаріус є особою вільної юридичної професії і здійснює незалежну професійну нотаріальну діяльність як приватна особа, не входить до державного апарату, не є державним службовцем, службовою або посадовою особою, а нотаріальна контора приватного нотаріуса не є юридичною особою. Його робочий час не завжди заповнений професійною діяльністю. За таких обставин можна ще зрозуміти заборону на виконання певної оплачуваної роботи в межах нотаріального округу, але важко її зрозуміти, коли робота виконується за межами нотаріального округу, коли немає ніяких підстав вважати, що ця робота впливає чи буде впливати на чесність і сумлінність приватного нотаріуса, на його об'єктивність та неупередженість.

На мій погляд, правила професійної поведінки повинні вимагати від приватних нотаріусів, аби вони уникали тих видів діяльності, які могли б компрометувати гідність професії, а також підірвати суспільну довіру до системи нотаріату. У контексті цього, звичайно, цілком обґрунтовано заборонено приватному нотаріусу перебувати на державній службі, на службі в органах місцевого самоврядування або в штаті інших юридичних осіб. Але заборону займатися підприємницькою

чи адвокатською діяльністю, виконувати іншу оплачувану роботу не можна сприйняти однозначно як позитивну заборону.

Забороняючи приватному нотаріусу займатися підприємницькою діяльністю, законодавець грубо порушив Конституцію України. Зокрема, відповідно до ч. 1 ст. 42 Конституції України кожен має право на підприємницьку діяльність, яка не заборонена законом. Частина 2 цієї статті закріплює правило, що підприємницька діяльність обмежується законом лише щодо депутатів та посадових і службових осіб органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Тобто у цій конституційній нормі наведено виключний перелік осіб, які не можуть займатися підприємницькою діяльністю. Конституція України не надає права законодавцю розширювати зазначений перелік осіб, яким підприємницька діяльність може бути заборонена. Як відомо, приватний нотаріус не є депутатом, він не є посадовою чи службовою особою, тим більше органів державної влади або органів місцевого самоврядування. За таких обставин заборона йому займатися підприємницькою діяльністю є явно антиконституційною.

Тим більше, що, як зазначено у ст. 3 Конституції України, права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава відповідає перед людиною за свою діяльність. Утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави. Крім того, відповідно до приписів частини другої ст. 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Забороняючи приватному нотаріусу займатися підприємницькою діяльністю, законодавець грубо проігнорував ці конституційні приписи. Всупереч вимогам Конституції України забороняючи приватному нотаріусу у вільний від основної роботи час чесною працею заробляти додаткові кошти на життя, законодавець фактично спонукає його до пошуку цих коштів незаконним шляхом.

Не випадково в Етичному кодексі нотаріусів Європи [2, 384], прийнятому на конференції національних організацій нотаріусів Європейського Союзу, що відбулася 3–4 лютого 1995 р. в Неаполі, не передбачено заборони нотаріусу на сумісництво, бо його авторам зрозуміло, що формальні заборони не є ефективними. Головне, щоб нотаріальна діяльність здійснювалася відповідно до закону, чесно, порядною людиною, яка, як це передбачено Міжнародним конгресом Латинського Нотаріату в Мексиці в 1965 р. [3], утримується від сумнівних дій, віддає належне правді, діє обачно, радиться з честю, керується справедливістю, обмежується законом, працює з гідністю і намагається не допустити суперечок між людьми.

За цією логікою, в деяких Європейських країнах допускається поєднання нотаріальної діяльності з адвокатською. Нотаріус, наприклад, може вранці відкрити крамничку і йти виконувати роботу нотаріуса. Головне – щоб така підприємницька діяльність не шкодила нотаріальній, не перепліталася з нею.

З погляду автора, Україна має відходити від практики формальних заборон, виконання яких, між іншим, надзвичайно складно контролювати.

Для того щоб розібратися в суті заборони приватному нотаріусу займатися, наприклад, підприємницькою діяльністю, варто проаналізувати ту сферу діяльності, яка йому дозволена, і порівняти їх.

Приватному нотаріусу, як і деяким іншим фахівцям, дозволено суміщати свою професійну діяльність з викладацькою, науковою та творчою. За змістом та логікою ч. 4 ст. 3 Закону «Про нотаріат», приватний нотаріус, здійснюючи викладацьку, наукову або творчу діяльність, має право за цю роботу отримувати відповідну плату. Але що таке наукова, викладацька та творча діяльність? Чим вона відрізняється від підприємницької? Якщо поняття викладацької та наукової діяльності більш-менш, і то не завжди, зрозумілі, то поняття творчої діяльності надзвичайно складне і неоднозначне. У зв'язку з цим складне і неоднозначне сприйняття допустимості поєднання нотаріальної діяльності з творчою.

Згідно зі «Словником термінів, що вживаються в законах України» [4] поняття творчої діяльності розкриті у ст. 1 Закону України «Про професійних творчих працівників та творчі спілки» [5]. За цим законом, творча діяльність – це індивідуальна чи колективна творчість професійних творчих працівників, результатом якої є твір чи його інтерпретація, що мають культурно-мистецьку цінність.

Ключовими словами цієї правової норми є: «професійний творчий працівник» та «твір». Згідно зі ст. 1 названого Закону професійний творчий працівник – це фізична особа, творча діяльність якої становить її основне заняття, що завершується створенням і оприлюдненням творів або їх інтерпретацією в галузі культури та мистецтва і є головним джерелом її доходів.

Згідно з Законом України «Про авторське право і суміжні права» [6] твори можуть бути трьох видів: літературні та наукові твори, твори архітектури, образотворчого та ужиткового мистецтва і ін.

Аналіз присвячених ним правових норм дає підстави стверджувати, що творчою діяльністю за законами України можуть займатися лише професійні творчі працівники, для яких творча діяльність – основне заняття і головне джерело доходів. Виникає здивування, що, за логікою нашого законодавця, твори поета, письменника чи художника можуть вважатися творами мистецтва лише за умови, що їхні автори діють на

професійній основі і ця робота для них – головне джерело доходу.

Закріплюючи правило, що суддя, народний депутат чи нотаріус можуть на оплачуваній основі займатися творчою діяльністю за сумісництвом, законодавець ставить їх у складне становище – він їм дає право на два основних заняття і на два головних джерела доходів, що алогічно для сумісництва.

Аналізуючи поняття «твори» як результат творчої діяльності, ми бачимо, що законодавець дозволяє приватному нотаріусу виконувати таку творчу роботу, яка може приносити йому дохід у багаті рази більший, ніж від нотаріальної діяльності. У зв'язку з цим важко збагнути, чому законодавець дозволяє приватному нотаріусу заробляти кошти, наприклад, на виготовленні творів архітектури, але забороняє відкрити крамничку для продажу хліба чи молока.

Все це свідчить про недостатнє розуміння природи нотаріальної діяльності приватного нотаріуса, про поверховість і незбалансованість правових норм щодо його відповідальності. Але вони, на жаль, є підставою для анулювання Свідоцтва нотаріуса.

Поряд із заборонаю приватному нотаріусу здійснювати певну непрофесійну діяльність, ст. 9 Закону «Про нотаріат» йому заборонено виконувати нотаріальні дії щодо певного кола осіб. Названа заборона своєю метою має гарантувати здійснення нотаріальних дій незалежним та неупередженим нотаріусом і є певною аналогією відводу та самовідводу судді у судовому процесі. Різниця полягає лише в тому, що для судді законом передбачене більш широке коло осіб, щодо яких йому заборонено вчиняти процесуальні дії, а також визначені оцінні підстави для відводу чи самовідводу, тобто такі, які підлягають оцінці.

Зокрема, відповідно до ст. 27 Кодексу адміністративного судочинства України суддя не може брати участі в розгляді справи не тільки щодо рідних, але і якщо він є членом сім'ї або близьким родичем інших близьких осіб (вітчима, мачухи, пасинка, падчерки, усиновлювача чи усиновленого, опікуна чи піклувальника). Стаття 9 Закону «Про нотаріат» не називає цих осіб як суб'єктів заборони на вчинення нотаріусом нотаріальної дії на їх ім'я. Імовірно, це є непорозумінням або свідченням невваженого підходу законодавця, який вважає, що приватний нотаріус не має права вчиняти нотаріальні дії на ім'я брата або сестри, з якими, можливо, не бачився роками і не має ніяких стосунків, але має право вчиняти такі нотаріальні дії на ім'я пасинка або усиновленого, з якими проживає в одній квартирі однією сім'єю.

Звичайно, це алогічно. Але це – закон.

Закон також не передбачає підстави для самовідводу приватного нотаріуса за наявності обставин, які викликають обґрунтований сумнів у його неупередженості (неприязні або, навпаки, близькі стосунки між приватним нотаріусом та клієн-

том або їхніми близькими родичами тощо). Наприклад, закон дозволяє вчиняти нотаріальні дії на ім'я особи, з якою приватний нотаріус проживає в незареєстрованому шлюбі.

Наведені аргументи свідчать про недосконалість Закону «Про нотаріат» в частині кола осіб, на ім'я яких приватний нотаріус не має права вчиняти нотаріальні дії, а у зв'язку з цим і недосконалість норми про анулювання Свідоцтва приватного нотаріуса в разі порушення цієї заборони. Підхід законодавця щодо правовідносин, що аналізуються, має формальний характер та не враховує реалій життя.

На жаль, так само формальним, поверховим є підхід законодавця і до вирішення питання анулювання Свідоцтва приватного нотаріуса за незбереження нотаріальної таємниці.

Перш за все слід підкреслити, що поняття нотаріальної таємниці в Законі «Про нотаріат» надзвичайно загальне, бо в ньому мова не йде про конкретні дані, які приватний нотаріус не має права розголошувати, а про «сукупність відомостей, отриманих під час вчинення нотаріальної дії або звернення до нотаріуса заінтересованої особи». В чому полягає ця сукупність даних про особу, її майно, особисті майнові та немайнові права і обов'язки, закон не конкретизує, але відповідальність за їх розголошення передбачає. Більше того, перераховуючи нотаріальні дії та характер звернень до приватного нотаріуса, які слід берегти в таємниці, законодавець вжив слово «тощо». Тобто, за логікою законодавця, приватного нотаріуса можна обвинуватити в будь-чому. Така неконкретність у підході до відповідальності особи є недопустимою ні з точки зору вимог Конституції України, ані з погляду вимог Європейської конвенції з прав людини і основоположних свобод [10].

Ставлячи питання про можливість анулювання Свідоцтва приватного нотаріуса у зв'язку з порушенням нотаріальної таємниці, законодавець не передбачає дієвого правового механізму, який би створював умови для збереження цієї таємниці. Зокрема, закон не передбачає прийняття приватним нотаріусом рішень в умовах таємності. Приватний нотаріус, за законом, не має відокремленої, локалізованої кімнати для здійснення нотаріальної дії та прийняття відповідного рішення, тобто так званої «нарадчої кімнати», як у судах. Звичайно він їх здійснює в присутності учасників нотаріального процесу, а іноді і в присутності інших осіб, наприклад, при проведенні опису майна фізичної особи, яка визнана безвісно відсутньою або місце перебування якої невідоме, тощо. Крім підпису під присягою приватний нотаріус не дає підписки про нерозголошення нотаріальної таємниці, тобто такої підписки, яка, наприклад, передбачена для збереження державної таємниці. Законом не встановлений строк, протягом якого приватний нотаріус зобов'язаний

не розголошувати відому йому інформацію, яку він отримав при здійсненні нотаріальних дій. Тобто ця таємниця не конкретизована і не персоналізована. Законодавець не захищає нотаріальну таємницю ні в кримінальному порядку, ні в порядку адміністративному. Тим самим він її цінує не дуже високо і від її розголошення не бачить загрози ні для держави, ні для фізичних чи юридичних осіб. Позбавляти за таких обставин роботи приватного нотаріуса нелогічно. В таких випадках було б справедливим попередити приватного нотаріуса про недопустимість розголошення нотаріальної інформації, бо таємницею її назвати важко.

В контексті цього слід звернути увагу, що ст. 8 Закону «Про нотаріат» передбачено, що приватний нотаріус про вчинені нотаріальні дії видає довідки відповідним фізичним та юридичним особам. Він видає їм і копії документів, що зберігаються у нього. Крім того, законом встановлено, що приватний нотаріус такі довідки та документи пересилає поштою у відповідь на обґрунтовану письмову вимогу суду, прокуратури та інших зазначених у законі органів. Тобто дані про нотаріальну дію можуть бути відомі багатьом особам. А читач знає – «якщо таємницю знають двоє, то це уже не таємниця». Як може приватний нотаріус забезпечити нерозголошення цієї таємниці, закон не уточнює. А тим більше не уточнює, хто і в який спосіб може встановити, що саме приватний нотаріус її розголосив і тому підлягає відповідальності.

Статтю 8 Закону «Про нотаріат» передбачено, що обов'язок дотримання нотаріальної таємниці поширюється також на осіб, яким про вчинені нотаріальні дії стало відомо у зв'язку з виконанням ними службових обов'язків чи іншої роботи, на осіб, залучених для вчинення нотаріальних дій як свідків, та на інших осіб, яким стали відомі відомості, що становлять предмет нотаріальної таємниці. За змістом цієї статті закону, особи, винуваті в порушенні нотаріальної таємниці, несуть відповідальність у порядку, встановленому законом. Але ні Кримінальним кодексом України, ні Кодексом України про адміністративні правопорушення така відповідальність не передбачена.

Звертає на себе увагу той факт, що за змістом підpunkту «ж» пункту 2 ч. 1 ст. 12 Закону «Про нотаріат» Свідоцтво приватного нотаріуса може бути анульоване не за розголошення нотаріальної таємниці, а за «порушення» вимог, передбачених частиною першою ст. 8 Закону «Про нотаріат». Між іншим, у ч. 1 ст. 8 цього Закону ніяких вимог немає, а є лише констатація змісту поняття нотаріальної таємниці. Там немає вимоги про заборону її розголошення. Крім того, порушення правил про нотаріальну таємницю може розглядатися і як умисна дія, і як необережна.

На нашу думку, відповідальність може наста-

вати лише за умисне розголошення конкретної нотаріальної таємниці, а не якесь «порушення». У цьому аспекті слід зазначити, що питанням, пов'язаним з нотаріальною таємницею, приділяли увагу О. Є. Остапенко [7], В. Марченко [8], Я. П. Панталієнко [9] та чимало інших дослідників. Всі вони є одностайними в тому, що законодавча норма про нотаріальну таємницю поверхова, розмита, мало конкретна і суперечлива. У зв'язку з цим відповідальність нотаріуса за її розголошення є проблематичною.

Що означає з правової точки зору анулювання Свідоцтва приватного нотаріуса? Це фактично примусове звільнення приватного нотаріуса з роботи. Але відповідно до ст. 43 Конституції України громадянам гарантується захист від незаконного звільнення з роботи. Ця конституційна норма зобов'язує кожного роботодавця підходити до позбавлення працівника роботи надзвичайно зважено. Підстави такого звільнення мають бути максимально конкретизовані. Позбавлення приватного нотаріуса роботи у зв'язку з порушенням вимог щодо нотаріальної таємниці не передбачає такої конкретизації. У зв'язку з цим приватному нотаріусу захищатися дуже важко.

На нашу думку, приватний нотаріус повинен

нести відповідальність за умисне розголошення не будь-яких відомостей, які йому стали відомі в ході виконання професійних обов'язків, а лише тих таємниць, які охороняє держава, зокрема державної, комерційної, банківської, лікарської та таємниці усиновлення, і то за умови, якщо будуть дотримані правила отримання приватним нотаріусом такої таємниці (спеціальний допуск, підписка про нерозголошення тощо). Щодо розголошення іншої інформації, то приватний нотаріус повинен нести відповідальність за неї лише за умови, що учасники нотаріального процесу просять про збереження їхньої таємниці і це прохання зафіксоване у відповідному нотаріальному документі. У всіх інших випадках анулювання Свідоцтва приватного нотаріуса тільки на тій підставі, що розголошено певну інформацію і це не сподобалося певній особі, є недопустимим. Саме такий підхід має знайти відображення в Законі «Про нотаріат».

Отже, можемо зробити **висновок** про необхідність: 1) конкретизувати поняття нотаріальної таємниці; 2) передбачити механізм забезпечення її збереження; 3) лише в контексті зазначеного можна передбачити відповідальність приватного нотаріуса за її умисне розголошення.

ВИКОРИСТАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Про нотаріат : Закон України від 2 вересня 1993 р. // Голос України. – 1993. – 5 жовтня.
2. *Сміян Л. С.* Нотаріат в Україні : навч. посіб. – 2-е вид., стереотип. / Л. С. Сміян, Ю. В. Нікітін, П. Г. Хоменко ; за ред. Ю. В. Шкітіна. – К. : КНТ, 2008. – 680 с.
3. Нотаріат в Україні : навч. посіб. / за ред. В. М. Бесчастного. – К. : Знання, 2008. – 494 с.
4. Словник термінів, що вживаються в законах України / ред. рада : М. В. Оніщук (голова), В. В. Богатир, І. І. Ємельянова ; укладачі : Андрієнко В. Д., Кремльова О. М., Суботенко В. П. – К. : Фенікс, 2009. – 987 с.
5. Про професійних творчих працівників та творчі спілки : Закон України від 7 жовтня 1997 р. // Урядовий кур'єр. – 1997. – 13 листопада.
6. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 23 грудня 1993 р. // Голос України. – 1994. – 23 лютого.
7. *Остапенко О. Є.* Забезпечення охорони нотаріальної таємниці у кримінальному процесі // Вісник Академії адвокатури України. – 2011. – № 2 (21). – С. 127–132.
8. *Марченко В.* Таємниця здійснення нотаріальних дій. Відповідальність за її порушення // Юридичний журнал. – 2002. – № 1.
9. *Панталієнко Я. П.* Нотаріальна таємниця — одне із загальних правил вчинення нотаріальних дій // Держава і право. – 2009. – Вип. 44. – С. 363-368.
10. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод // Урядовий кур'єр. – 2010. – 17 листопада.

Малыренко С. Н. Аннулирование свидетельства о праве на занятие нотариальной деятельностью частным нотариусом при совмещении или несохранении нотариальной тайны

Рассматриваются некоторые основания аннулирования свидетельства на право занятия нотариальной деятельностью. Анализируются предписания закона о запрещении нотариусу заниматься другой работой, кроме преподавательской, научной и творческой, автор доказывает непоследовательность законодателя в этом вопросе, поверхностность закона в определении круга лиц, относительно которых совершаются нотариальные действия, размытость и неконкретность предписаний относительно нотариальной тайны как основания для аннулирования свидетельства о праве занятия нотариальной деятельностью.

Ключевые слова: аннулирование свидетельства, круг лиц, нотариус, нотариальная тайна

Malyarenko Svitlana. Cancellation of certificate on entitlement to employ notary activity by private notary while combining of employment or violation of notary secret

Certain grounds of annulment of the certificate for the right of running the notary activity are examined. The law statements of notary prohibition for other activity except teaching, scientific and creative work are analyzed. The lawmaker's inconsistency in this issue as well as the superficiality of the law determination of the circle of persons who are regarded as recipients of notary acts, vagueness of the notary secret concept as a ground for revocation of the certificate of employment rights notary, are grounded.

Key words: revocation of certificate, circle of persons, notary, notary secret